

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Impromptu historipue.

Predsednik češkoslovaške republike T. G. Masaryk je priobčil v listu »Přítomnost« pod geslom »piš andante« sledeči članek:

Dne 21. januarja sem zabeležil v svoj dnevnik časopisno vest o predpolnočnem glasovanju v angleškem parlamentu, kjer se je odločilo, da prevzame vlado Macdonaldov kabinet. Dne 22. januarja sem zabeležil vest o Ljenuvi smrti. Oba dogodka sem spravil v zvezo in ko sem pomislil o tej znameniti koincidenči sem rekel: Škoda, da ni časovno popolnejša. Toda prišla so nova poročila: Ljenu je umrl istega dne, ko se je v Londonu glasovalo o novi vladi. Ljenuova smrt je celo prehitela londonsko glasovanje.

Največja svetovna država ima torej socialistično vlado. Največja država v Evropi (z ozirom na število prebivalstva) je že nekaj let socialistična, oficijelno komunistična. Ti dve dejstvi dokazujejo, da je bila svetovna vojna — svetovna revolucija. Ni mogoče, da bi se bili milijoni evropskih in ameriških mož leta in leta medsebojno morili, ne da bi o tem razmišljali in prišli do zaključka, da je režim, ki je povzročil svetovno vojno, nezdržljiv. Toda o vojni in o njenem pomenu niso samo razmišljali vojaki, temveč tudi njihove družine, ki so ostale doma in ki so preživele vojno in njene grozovitosti mnogo bolj intenzivno, nego možje, očete, bratje, prijatelji, ki v vojni niso imeli mnogo časa za filozofiranje.

V Angliji so zmagali socialisti brez krvave revolucije. Ljenu in njegovi pristaji so naznanili, da je njihova taktika edino pravilna in v soglasju z Marxovimi nauki. Angleški vzgled dokazuje, da se da, da ta taktika ni bila edino pravilna. In da boljševizem (kot marksistična taktika) ni edino marksistična, je jasno vsakomur, ki pozna Marxa in Engelsa. Marx je bil za revolucijo, t. j. za krvavo revolucijo, v revolucionarnem ozračju l. 1848, toda pozneje je sprejel za socializem kot glavno in odločilno taktiko parlamentarnega, revolucije s pomočjo glasovalnega lista. O tem se je izjavil Engels kratko pred svojo smrtjo s tako gotovostjo, ki izključuje dvome in razprave Marxova taktika je v Angliji tudi zmaga, ne samo Rusiji. V Angliji je zmagal zrelejši, socialistični, marksistični Marx, zmagal pa je potom nemarkistov.

Angleški vzgled bo vse politično misleče potrdil v prepričanju, da je krvava revolucija zastarela taktika. Nova taktika je nekrvava revolucija (ne samo parlamentarna, temveč tudi literarna itd.) Vsaka politična in socialna revolucija je brez miselne in srčne revolucije površna.

Vsake krvave revolucije se ne sme izločiti. Toda treba je poudariti pravilo, da je upravičena šele potem, ko so odpovedali vsi ostali reformistični poskusi. Revolucija mora biti pripravljena: revolucija brez reform je neupravičena in je nasilje, podobno neupravičeni vojni. Najvišja sila za življenje in politiko mora biti človeku spoznanje, da mora biti človeku sveto življenje in osebnost človeka. Ruska revolucija ni dovedla do onega, kar je pričakoval Ljenu, ker ni bila dovolj reformistična. Počakajmo, kaj bo prinesla angleška revolucija.

Rusija in Anglija se razlikujeta gospodarsko, naravno in sploh kulturno. Zato je bila tudi revolucija tu in tam drugačna. To velja že za začetke angleške revolucije v 17. stoletju. Primerjajmo samo obdobje Karla I. in njegovo javno usmrtnost z umorom carja.

Tudi v osebnosti voditeljev tu in tam so razlike: ruski voditelj, vzgojen pod nasilnim carizmom, je postal zgodaj revolucionar po ruskem vzorcu, zarotnik, navajen tajnega početja strokovnih revolucionarjev, takozvanih aristokratskih revolucionarjev, ki so pričakovali rusko in svetovno revolucijo od zgoraj — Blanqui, Bakunin, Nečajev. V bistvu je to caristična taktika — ent in drugi so sprejeli staro načelo, da vodijo in obvladujejo narode manjšine, veliki možje. To je v bistvu nedemokratsko načelo. Ljenu je imel pred

Proračunska razprava v skupščini.

Beograd, 1. februarja. (Z) Pri današnji seji narodne skupščine, ki se je otvorila ob 9. uri 30 minut, je bilo zelo malo poslancev. V glavnem so bili prisotni poslanci iz Bosne in Slovenije. Po formalnostih je bil odrejen kratek odmor.

Po odmoru se je prešlo na dnevni red, na katerem se je nadaljevala debata o proračunu za leto 1924/25. Prvi je govoril g. dr. Voja Veljković in naglašal, da je ta proračun za 3 milijarde večji od prejšnjega. Razliko opravičuje z mnogobrojnimi izdatki vsled povečanja plač in draginskih doklad predvidenih v novi uradniški pragmatiki in v zakonu o ustroju vojske in pa z nekaterimi izrednimi izdatki. Ugotavlja, da je za železnice bilo predvidenih najprej 300 milijonov dinarjev, ta vsota pa se je pozneje zmanjšala na 100 milijonov dinarjev. Za oboroževanje določena vsota 200 milijonov dinarjev niti z daleka ni zadostna, ako se upošteva, da je vojna vse uničila. Isto velja glede železnic. Stroški za oboroževanje in gradnjo železnic se ne dajo kriti iz rednih dohodkov, tega ne morejo doseči niti druge finančno mnogo boljše države, vsled tega je treba najeti posojilo. Trditelj ministra financ, da plačuje v Franciji vsak prebivalec 350 frankov, v Nemčiji 308, a pri nas le 170 frankov, označuje kot netočno, ker ni upoštevala ogromne obremenitve z direktnimi davki. Pri takih prilikah se ne more govoriti o povečani gospodarski sili države, pa tudi minister ne more računati na velike davčne rezerve. Nato kritizira govornik odkup orientalskih železnic. Po mirovni pogodbi stane odkup orientalske železnice 42 milijonov zlatih frankov, ne pa 149 milijonov. Istotako se nahaja v proračunu vsota 18 milijonov dinarjev, kar pa je popolnoma krivo, ker gre za vsoto 18 milijonov frankov. Vlada drži to odkupno pogodbo v tajnosti, četudi ni tajno, kar vedo inozemski bankarji. Prihaja do zaključka, da so bili prejšnji

proračuni mnogo boljši od sedanjega. Graja visoke osebne izdatke, med njimi visoke postavke za dispozijski fond. Tudi niso sprejete vse državne obveznosti v proračun. Istotako je označil kot netočno trditev finančnega ministra, da je dvig dinarskega kurza na inozemskih borzah dokaz poveljnosti državnih financ. Slab položaj državnih financ se kaže le v nizkem kurzu posameznih državnih obveznic. Končno obsoja postopanje ministra financ in cele vlade, ki se trudi, da se izogne vsaki finančni kontroli narodne skupščine. Glasoval bo proti proračunu.

Za njim je govoril g. Vladimir Pušenkaj (jugosl. klub) in naglašal, da proračun ni uravnotežen, ker so dohodki previsoko odmerjeni, izdatki večji od prejšnjih, a dolgovi sploh niso zabeleženi. Tudi odplačilo ni predvideno v zadostni meri. Slovenija je preobremenjena z direktnimi davki in dokladi. Kritizira pomanjkanje parlamentarne kontrole ter ostro nastopi proti velikim dispozijskim fondom. Graja celo finančno politiko, ki favorizira le Beograd in Srbijo. Zahteva na koncu popolno finančno samostojnost posameznih pokrajin in izjavlja, da bo glasoval proti proračunu.

Med njegovim govorom se je pojavil v narodni skupščini minister g. dr. Ninčić. Poslanci so ga pozdravljali s ploskanjem.

Za g. Pušenkajom je govoril minister za šume in rude g. dr. Srškić, ki je odgovarjal na včerajšnjo interpelacijo g. Čede Kokanovića, češ da je obljubil začetkom vojne, da bo maščeval smrt Franca Ferdinanda. Minister Srškić je imenoval g. Kokanovića denuncijanta in pojasnil svoje delovanje od leta 1906. Zahteva preiskavo tega slučaja in izjavlja, da bo podal ostavko na mandat, ako se mu dokaže kakršnakoli krivda. Seja je bila ob 1. uri zaključena, prihodnja pa določena za ponedeljek ob 9. uri dopoldne.

Vlada se ne straši opozicije.

Pašičev referat kralju o sporazumu. — Diplomatski predstavniki pri Ninčiću. — Razgovori z Radićem.

Beograd, 1. febr. (ML) Pašić je nocoj sklical sejo vlade, na kateri je skupno z dr. Ninčićem obvestil vlado o njunem delu za sporazum z Italijo. G. Pašić je povedal vladi to, kar je po večini že iz listov znano. Člani vlade so bili za Pašića in Ninčića navdušeni. Minister Trifković je obvestil Pašića o situaciji v Beogradu, katera je za radikale najpovolnejša. Opozicijskega bloka se ni treba bati. Z Radićem se vodijo razgovori in zdi se, da pride do sporazuma. Vlada je diskutirala tudi o

tem, kako bo stopila pred skupščino glede reškega vprašanja. G. Pašić je nato odšel na dvor in referiral kroni o sporazumu z Italijo. Na razgovor je prišlo tudi vprašanje med krono in vlado glede ustavnosti monarhije zaradi pisave lista »Samouprava«. Nocoj so se po seji vlade obrnili diplomatski predstavniki do dr. Ninčića, da izvedo podrobnosti o sporazumu z Italijo. Zlasti so se v tem pogledu interesirali diplomatski zastopniki Male antante.

Povratak Pašića in Ninčića v Beograd.

SPORAZUM BO PREDLOŽEN ZBORNICI V RATIFIKACIJO.

Beograd, 1. februarja. (Z) Danes zjutraj ob 8. uri 20 min. sta dopotovala v Beograd gg. Pašić in Ninčić s soprogama in spremstvom. Sprejeli so jih nekateri ministri in novinarji ter sekretar italijanskega poslanstva. Minister zunanjih del g. dr. Ninčić je med drugim izjavil, da predloži v najkrajšem času narodni skupščini v ratifikacijo sporazum o Reki in prijateljstvu. S kolodvoru se je napotil naravnost v narodno skupščino, kamor je prišel ob 12. uri.

očni gotovo tudi usodo svojega lastnega brata, ki je v boju proti carizmu končal svoje življenje na vešalih. Angleški revolucionar je bil zgojen v ustavni državi in v delavskih organizacijah. Na početku svojega delovanja je bil učitelj in verski propovednik. Kot učitelj je doimel miren razvoj človeške duše in človeške družbe. Odtod njegovi človečanski ideali in njegova človečanska taktika. Pri tem ima domače zgled od Morusa do Owena in sodobne angleške socialiste.

Toda Macdonald je prišel do vlade tudi vsled postopanja liberalcev in

Preuredba orožništva.

Beograd, 1. februarja. (Z) Nj. Vel. kralj Aleksander je na predlog vojne ministra in ministra notranjih del podpisal uredbu o novi formaciji orožništva, po kateri se ukinejo dosedanje brigade in bataljoni, ki jih imajo nadomestiti polki, katerih bo devet in dva samostojna bataljona. Sedež poslednjih bo v Beogradu in Stipu, sedež polkov pa v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Cetinju, Nišu, Skoplju in Novem Sadu. Na ta način bo poenostavljena administrativna služba, povečana pa bo kontrola.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 1. februarja. (Uradno.) Še precej jasno, južno vreme, mogoče tudi zapadni vetrovi.

konstitutivcev. Ni treba raziskovati, če je bilo to postopanje taktično ali tudi programatično. Na vsak način je preokret v Angliji nazoren nauk za kontinentalno buržuazijo. Sicer pa je to tudi ruski prevrat in celokupni evropski razvoj tekem in po vojni. Saj ni padel samo ruski, temveč tudi pruski in avstro-ogrski carizem.

P. S. Za vsak slučaj: Piš andante ne znači v muzikalnem jeziku »počasnejše«, temveč »hitreje«; andante — postopoma. Kdor hodi vztrajno, pride dolga, nego oni, ki včasih teče in se dotem ustavi.

Cilji ruske zunanje politike.

Rusija želi mir in sporazum. — Odklanja pa vsako odškodnino za priznanje do lute.

Moskva, 1. febr. (Wolf) Na vseruskem kongresu sovjetov je izvajal nadomestni predsednik zbora ljudskih komisarijev Kamenov o zunanji politiki med drugim sledeče: Najvažnejši znak sedanjega položaja je bankrot versailske mirovne pogodbe. Od sovjetske vlade zasledovana politika miru in potrpežljivosti, ki sloni na zavesti, da je obnova svetovnega gospodarstva brez sodelovanja v sovjetski uniji združenih 130 milijonov ljudi nemogoča, je dovedla do rezultata, da v vseh državah narašča interes za gospodarsko in politično sodelovanje s sovjetskimi republikami. Kar se tiče Anglije, je sovjetska vlada že izrazila svojo pripravljenost, da bo potem, ko bo priznana, odposlala zastopnike v mešano angleško-rusko komisijo v svrhu rešitve spornih gospodarskih vprašanj. Na vsak način upa sovjetska vlada, da se bo mogla z Macdonaldom bolje kakor z njegovimi predniki sporazumeti o nasprotstvih, ki pretresajo svet in o znižanju izdatkov

za vojsko, in to na popolnoma novi podlagi. Glede Francije je izjavil Kamenov z ozirom na vesti o posredovanju češkoslovaškega ministra za zunanje zadeve dr. Beneša, da bi bili po mnenju sovjetske vlade neposredni razgovori racionalnejši in plodonosnejši. Sovjetska vlada si je v svesti obojestranskih interesov na trgovskih zvezah in je tudi vsak trenutek pripravljena za pogajanja. Ko je Kamenov prešel v svojem govoru na Nemčijo, je rekel, da je okrepitev prijateljskih stikov in gospodarskih zvez podlaga politike sovjetske vlade in da bo to tudi ostala. Kamenov je govoril nadalje o prijateljstvu z narodi na vzhodu kot o osnovi politike sovjetske vlade in je za temeljno načelo zunanje politike sovjetske vlade proglasil: prijateljske odnose do vseh narodov in mirovne odnose z vsemi vladami. Oni, ki bi mislili, da bo sovjetska vlada za priznanje de lute kaj plačala, se zelo motijo.

Koroščeva dvorezna politika.

Opozicijski se trudijo spraviti Markovića pred sodišče.

Beograd, 1. febr. (ML) Parlamentarni nezavisni krogi smatrajo celo delovanje dr. Korošca za dvorezno, t. j. da igra dvojno vlogo. On se razgovarja v istem času z opozicijskimi strankami, a istotako z radikali. Priča kuje se, da se bo v ponedeljek razjasnilo, kaj namerava dr. Korošec, ker bo takrat konferenca vseh opozicijskih strank.

Beograd, 1. februarja. (ML) V jugoslovenskem klubu so izjavili vašemu dopisniku, da se ne more sklepati o opozicijskem bloku dotlej, dokler se niso vse stranke v podrobnosti o tem dogovorile. Ne ve se še, kako je s Pribečevićem. Opozicija je ogorčena na Korošca in ga obdolžuje, da ne dela odkrito, kar pa on odklanja. V ponedeljek pride dr. Spaho v Beograd in takrat se rešijo vsa sporna vprašanja glede bloka. Od te seje je odvisno, ali sploh pride do takega bloka. Demokrati in muslimani in mogoče tudi zemljoradniki bodo v tem vprašanju edini, tega pa se ne more trditi glede članov jugoslovenskega kluba. Interesantno je, da se še nič ne ve, kako stoji stvar z Radićem, dasi se govori, da se bo na podlagi izida pogajanj na Dunaju Radić povrnil v domovino. Radikali se nadejajo, da je situacija za nje ugodna.

Upor ruskih mornarjev.

Odeški mornarji ogorčeni radi suspenzije Trockega.

Bukarešta, 1. februarja. (Z) V Odesi so se uprli mornarji in poslali narodu proglas, v katerem pravijo, da ne sme niti en komisar odnesti žive glave. Ta upor je posledica Ljenuove smrti, suspenzije Trockega in aretacije Preobraženskoga. Mornarji so spustili v morje veliko število min, s katerimi so tako obkolili Odeso, da ne more oditi niti ena ladja iz luke. Francoske ladje so ukrenile mere blokade, da preprečijo katastrofo, ker so mine tako slabo postavljene, da plavajo svobodno po Črnem morju.

ODGODITEV MARIBORSKE OBČINSKE SEJE.

Maribor, 1. febr. (K) Za danes zvečer določena seja mariborske občinske sveta se ni mogla vršiti, ker občinski svet do 8. ure ni bil sklepčen, vsled česar je župan sejo odgodil.

WILSON TEŽKO BOLAN.

Washington, 1. februarja. (Reuter.) Zdravstveno stanje prejšnjega predsednika Zedinjenih držav Wilsona se je poslabšalo.

Washington, 1. februarja. (W.) Po zdravniškem poročilu se je Wilsonovo stanje po prečuti noči znatno poslabšalo. Njegove moči ginevajo. Njegovo stanje je zelo resno.

VENIZELOS OSTANE NA SVOJEM MESTU.

Atene, 1. febr. (Z) Venizelosu se je zdravje nekoliko zboljšalo. Ministri so ga zaprosili, naj se ne umakne iz političnega življenja, tako da bo po vsej priliki ostal še nekaj časa na svojem položaju.

ANGLIJA PRIZNALA RUSIJO.

London, 1. febr. (K) (Reuterjev urad) Uradno se poroča, da je britanska vlada pritrdila de iure priznanju ruske sovjetske vlade.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: »Othello«. Izv.
Opera: »Prodana nevesta« ob 3. pop.
Kino Matica: »Žena z milijoni« — I. del; Strel v pariški operi.
Kino Ideal: »Pekleni stroj« — Harry Hill.

Kino Ljublj. dvor.: »Arena življenja«, velika drama v 8. dejanjih iz življenja bl. kborcev v Spaniji.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Janko in Metka« ob 15. uri. Izv. — Ob 20. uri: »Lumpacil-vagabunda«. Red C.

V Celju:

Mestno gledališče: »Zakleti princ«. Otroška predstava.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Bohinc na Rimski cesti in Leustek pri Zmajskem mostu.

Naročajte
„Narodni Dnevnik“!

Kdo bo zmagal?

Kam jadra Nemčija?

= Rimski sporazum in položaj Sloven-
ev v Italiji. Tržaška »Edinost« raz-
pravlja o Italijansko-jugoslovenskem spo-
razumu in piše, da se mora sporazum med
Rimom in Beogradom izpremeniti v spo-
razum med jugoslovenskim in italijanskim
narodom. Nikdar v naši povojni zgodovini
ni še bilo tako jasno kakor sedaj, da so
slovenski Italijanski državljani zares oni most,
preko katerega pelje edina pot do zares
pravega sporazuma. Koristi, ki jih bosta
imeli obe državi od novega položaja, so
velike. Velik je torej dobiček, ki ga bo
imela tudi Italija. Ali ni potemtakem na
mesti, da bi rimska vlada izbrno služila
enim kristianim, ako bi popravila, kar je za-
rešila proti naši narodni manjšini?

Italija in Jugoslavija.

Dogodki, ki leže izven zunanje politike jugoslovije in Italije, so povzročili, da je postal resni spor od leta 1921 na mrtvi točki. Zorda bi našli vzrok za to v notranjih zmagoslavjih Italije. Dejstvo je, da ni v zvezi s italijansko jugoslovansko pogodbo, ampak s italijanskimi vojnimi in političnimi interesi. Italija je bila pripravljena, da rešitev rešega vprašanja. Posebno Italijani so stavili dalekosežnejše zahteve, ki so se vzbujale v jugoslovanskih krogih odporu. In tudi, ko je bila pogodba ratificirana, je bil mednarodni interes obeh držav preložen z vprašanjem končno veljavne usode italijanske pogodbe.

Avtonomna Reka je medtem živela. Italija je končno je morala nieno upravo prevzeti. Italija. Spor je postal z grško-italijanskimi konfliktom še ostrejši in na tem ni ušescar. Premeno niti dejstvo registracije pogodbe v društvu narodov in s tem zvišana gancija. Spor je bil rešen te dni. Provizorijalna Reka je odpravljen in obenem začrtana pot nove italijansko-jugoslovanske politike. Naslonila se bo na smernice, ki jih je Italija podpisala s pogodbo, ki predstavljajo njene vladoletni statut srednje Evrope in družujejo osvobodeno narode.

Beležke.

Prvega februarja je postal »Slovenski narod«
zopet neodvisno glasilo javnega
menja. Tako priblija njegova včerajšnja
evilka. Ta neodvisnost pa se pokaže samo
sakega prvega v mesecu. »Slovenskemu
arodu«
seveda to popolnoma zadostuje.
kaj po prvem pa se »Narod«
zopet prične
potu svojega obraza poganjati za
rejo
reditelje mladine.

— Bolgari o našem sporazumu z Italijo. *Iljisko* »Utroš« piše pod naslovom »Razgovor z nekim diplomatom« sledeče: Srbija je dobro uspeła na konferenci Mela antante, srbsko javno mnenje je vznemirjeno. Umirovanje se bo po sklenjenem sporazumu z Italijo, toda je še vprašanje, ali bo ta sporazum dobil obliko pogodbe ali dobrih sosedskih odnosov. Bolgarska nima vzroka, da bi gledala s simpatijami na sporazum med Jugosavijo in Italijo. Morda bo to na italiskrenega in dragocenega razumevanja Jugoslavije en korak naprej. Drugo vprašanje pa je o značaju tega sporazuma za našadžarsko, ki je tudi sklenila pogodbo s Italijo.

== Poincaréjev odgovor na Macdonaldovo pismo. Angleški poslanik v Parizu je počil ministrskemu predsedniku Poincaréju osebno pismo novega angleškega ministrskega predsednika Macdonalda, ki je splošni svojo željo, naj bi se končno uveljavila mednarodni problemi, ki interesirajo Francozje kakor Anglijo. »Tempe« pozna, da je napravilo Macdonaldovo pismo najbolj utis v Parizu in da vsebuje Poincaréjev odgovor enako željo.

« Rdeča armada mora biti pripravljena. Kamenev se je na zborovanju odpotpisal za sovjetskih republik izrazil, da je Musini pripravljen odobriti italijansko-rusko ovinsko pogodbo. Odpotpisanci so sprejeli za odobravanjem. Nato se je Kamenev razl sledede: »Tudi, ako bi bilo pravno znanje Rusije pozno, je Rusija vendar vili močna, da bo živela brez teka. Ako bodo narodi obotavljali priznati sovjeto državo, bo stavila vedno večje zahteve, ndar pa mora biti sovjetska armada in da armada pripravljena na vsak evropski dogodek.

Prosveta.

**REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI.**

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.
 Sobota 2. febr. Othello. Izven.
 Nedelja 3. febr. ob 3. uri popoldne:
 Ugrabljene Sabinke. ljudska predstava. Ob
 8. uri zvečer: Beneški trgovec. Izven.
 Ponedeljek 4. febr. Mogočni prstan. R. B.
 Opera.

Opera.

Sobota 2. febr. ob 3. pop. Prodana ne-
vesta. Izven.
Nedelja 3. febr. Gorenjski slavček, 25.
predstava. Izven.
Ponedeljek 4. febr. Zaprto.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA
V MARIBORU.

Sobota 2. febr. ob 3. uri popoldne:
»Janko in Metka«; ob 8. uri zvečer: »Lump-
pacji Vagabund«. Red C.
Nedelja 3. febr. ob 3. uri popoldne:
»Umetniška kri«; ob 8. uri zvečer: »Pri
treh mladenkah«.
Ponedeljek 4. febr. Zaprto.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Danes v soboto popoldne ob treh se
poje opera "Prodana nevesta" kot popoldna
skala ljudska predstava pri znižanih cenah.
Vloga Marinke poje gospodična Rozumova
in sicer kot gost. Ostale vloge so v sle-
deči zasedbi: Kecal — g. Zlatyeh, Janko —
g. Kovač, Vašek — g. Banovec, Krušina —
g. Šubelj, Milha — g. dr. Rigo, Katinka —
gna. Katerinec, Neža — gna. Raposova,
Esmeralda — gna. Matačičeva in vodja ju-
dincev — g. Medven. Začetek točno ob 3.

polovične ter se dobivajo sedeži po 15, 10, 8, 6, 5 in 4 Din od 10. ure dalje pred koncertno dvorano.

Koncerti jugoslovske komorne glasbe. Filharmonična družba v Ljubljani priredi 4. komorne večere, na katerih se izvajala skoraj izključno jugoslovska komorna glasba. 1. koncert se vrši v ponedeljek 11. t. m. v filharmonični dvorani. Na sporedu so komorni kvarteti skladateljev Sirole, Škerančica in Čalkovskega. Izvajalji Zagrebški kvartet. Koncerti se vrše v abnoma ter se spononeti sprejemajo v pisarni Glasbene Ma-

Koncert baritonista Pavla Holotkova. Slavni ruski bariton, član bivše carske opere v Moskvi, kjer je deloval kot prvi baritonist, priredi v četrtek, dne 7. t. m. koncert v opernem gledališču. Gospod Holotkov je eden najsilnejših ruskih pevcev, ki se pridlikuje po izredno močnem in lepem baritonu. Na svojem koncertu poje celo vrsto pesmi ruskih skladateljev ter arje svetevnega opernega repertoaria. Gospod Holotkov je že pred dvema letoma koncertiral v ljubljani ter žel vseobče priznanje in občudovanje.

Pevski zbor Glasbene Matice. V ponedeljek zvečer ob 6.15 pevska vaja za mešani zbor. Vodi jo g. Srečko Kumar. Odbor prosi točne in polnoštevilne udeležbe.

— Izšla je 16. številka »Gledališkega lista« z zelo zanimivo vsebino.

— »Prodana nevesta« v Budimpešti. Budimpeščansko mestno gledališče vprizori kratkem Smetanovo opero »Prodana nevesta«. Opero bo dirigiral znani madžarski dirigent Emil Abranyl, režijo pa je prevzel dr. Viktor Dalnoky. Sodelovalce bodo najboljše pevske moči.

R. U. R. v Budimpešti. V kratkem vpri-
orijo v budimpeštanskem dramskem gle-
ališču Čapkovu dramo R. U. R.

Ljubljana, 1. februarja.

— Slovenska Bistrica. Že lansko leto smo javno opozorili ravnateljstvo južne železnice na nedostatke pri tukašnji lokalni železniški gredici kurjave in razsvetljavi obeh čakalnic in vagonov. Najbolje občutijo »dobrote« ubogi šolarji, ki se vozijo vsako jutro iz mesta že ob tri četrti na 6. uro v premalo zakurjenih in temnih vagonih in morajo potem čakati na glavnem kolodvoru nad pol uro v popolnoma nezakurjeni čakalnici na vlak, ki privozi iz Poljčan. Naj bi se iste pustilo brez izjeme vsi in ne samo onega od strolevođa do prihoda tega vlaka vsaj v vagonih in se jih ne tiralo s silo na prosto. Ni čuda, da se ti šolarji ravno tu najbolj prehladijo, boleloah jo in so radi tega prisiljeni izostajati preprosto od pouka. Ape tramo kot za interesi strani na upravo južne železnice, ki je sedaj v državnih rokah, da upošteva naše želje in naredbo ministrstva sračnaja, po kateri morajo biti vse čakalnice in vagoni zadostno zakurjeni in razsvetljeni. Železniški vozniki so na tej železnici tako visoki, da smo upravičeni do zahtevati

Henry Murger
La Bohème.
Prizori iz življenja cigánov.
(Nadaljevanje.)

Rudolf je potegnil izpod svoje postelje precejšnje skladišnice papirjev, med katerimi se je nahajalo kakih deset velikanskih rokopisov njegove slovitte drame »Maščevalca«. Ta drama, na kateri je delal dve leti, je bila dovršena, razdrta in tolikokrat popravljena, da so vsi rokopisi tehtali sedem kilogramov. Rudolf je dejal najnovejši rokopis na stran in vlek el ostale pred kamin.

»Prepričan sem bil, da jim bom našel prostor,« je vzklínil... »samo potrpljenja je treba! To je gotovo lepa butara proze. Oh! če bi bil mogel slutiti, kaj pride, bi bil napisal prolog in danes bi imel več kuriva... pa kaj, človek ne more vse predvidevati.« In zažgal je v kamin nekaj listov rokopisa in si ogled roke na ognju. Čez pet minut je bilo prvo dejanje »Maščevalca« odigrano in Rudolf je napisal tri stíhe svojega nagrobnega napisa.

Níhče pod milim nebom bi ne znal naslikati začudenja štirih glavnih vetrov, ko so zapazili ogenj v kaminu.

»To je prevara,« je šepetal Sever, ki se je zabaval s tem, da je ježil Rudolfovo dlako.

»Če bi zapihali skozi dimnik,« je povzel drug veter, »bi se začelo kaditi iz kamina. A ko so jeli motiti ubogega Rudolfa, je zapazil sever gospoda Arago na oknu opazovalnice, kjer je učenjak grozil s prstom štirim vetrovom.

»Zato je Jug zakríčal svojim bratom: Zbežimo hitro, koledar kaže tiho vreme za to noč; nahajamo se v nasprotju z opazovalnico in če se ne vrnemo do polnoči, nas bo dal gospod Arago zapreti.«

Med tem časom je drugo dejanje »Maščevalca« gorélo z največjim uspehom. In Rudolf je imel napisanih deset stíhov. A pri tretjem dejanju ni mogel napisati več kot dva.

»Vedno sem mislil, da je to dejanje prekratko,« je godrnjal Rudolf. »toda šele pri predstavi zapazi človek napako. K sreči bo trajalo to dalje časa; ima tri in trideset prizorov, med katerimi je prestolen prizor, ki bo prizor moje slave...« Zadnje besede prestolnega prizora so že izginjale v plamenu, ko je imel Rudolf napisati še eno kitico.

»Preidimo k četrtemu dejanju,« je rekel Rudolf in obraz mu je zažarel. »Trajalo bo že pet minut, so sami samogovori.« Sedaj se je lotil konca, ki je samo zasvetil in ugasnil. V istem trenutku je Rudolf vlagal v veličasten okvir žalostne lirike zadnje besede rajnika, kateremu v čast je bilo posvečeno njegovo delo. »Ostalo jih bo še za drugo predstavo,« je dejal in porinil pod svojo posteljo nekaj drugih rokopisov.

Naslednjega dne ob osmih zvečer je gospodična Angela stopila na plesišče; v roki je držala krasen šopek zvoncev, sredi katerih sta cveli dve roži, ki sta bili tudi beli. Ta šopek je celo noč donášal mladi deklici poklone žen in hvalo moških. Tako je Angela občutila nekoliko hvaležnosti do svojega bratranca, ki ji je bil preskrbel toliko teh malih zadoščenj samoljublja in mogoče bi bila več mislila nanj, če bi jo ne bil zasledoval s svojo galantnostjo neki sorodnik nevestin, ki je večkrat z njo plesal. Bil je to mlad, plavalas človek, nosil je par krasnih navzgor zasvedranih brčic, ki so trnki, na katere se nasade neizkušena srca. Mladi mož je bil že prosil Angelo, naj mu da dve beli roži, ki sta še ostali od šopka, od katerega si je vsakdo nekaj izprosil... A Angela mu je bila to prošnjo odbila, pa je po končanem plesu pozabila obe cvetlici na klopi, s katere jo je mladi plavalasec vzem.

V tem trenutku je bilo dvanaest stopinj pod ničlo v razgledniku, kjer je stanoval Rudolf, ki

je bil naslonjen na okno in je gledal proti Barrière du Manie na hiši plesne dvorane, kjer je plesala njegova sestričina Angela, ki ga ni mogla trpeti.

X.
Ritč neviht.

V mesecih, ki začenjajo novo četrtletje, so strašni časi: navadno 1. in 15. dan. Rudolf, ki ni mogel brez strahu gledati, kako se bliža eden ali drugi teh dveh dni, ju je imenoval Ritč neviht. Tega dne ne odpre zarija vrat Vzhoda, temveč upniki, hišni gospodarji, eksekutorji in drugi podobni ljudje. Ta dan se začenja s plaho opominov, pobotnic, menic in se končuje s točo protestov. Dies irae!

Zjutraj 15. dne nekega takega aprila je Rudolf prav mirno spal... in sanjal, da mu je eden njegovih stricев zapustil v oporoki celo pokrajino v Peruju s Peruankami vred.

Ko je domišljavi dedič plaval sredi imaginarnega Paktoła, ga je prekinilo rožljanje ključa, ki se je zavrtel v ključavnici, v najsilnejšem trenutku njegovih zlatih sanj.

Rudolf se je dvignil na postelji in je s še zaspanimi očmi in zaspanim duhom pogledal okrog sebe.

Tedaj je nedoločeno zapazil sredi svoje sobe stoječega moža, ki je bil pravkar vstopil, in kakšnega moža!

Ta zgodnji tujec je imel na glavi klobuk s tremi rogovi, na hrbtu vrečo in v roki veliko listnico; oblečen je bil v frak po francoski modi iz zelenega platna in videti je bil zelo upehan, da je prišel čez pet radstroplj. Njegovo vedenje je bilo zelo vladno in njegova hoja zvoneča, kot bi mogla biti hoja menjalnice, ki bi se začela premikati.

Rudolf se je za trenutek zgrozil in ko je videl klobuk s tremi rogovi in frak, je mislil, da ima pred seboj mestnega stražnika.

A ko je videl vrečo, ki je bila precej nabasana, je spoznal, da se moti.

»Oh, že vem,« je pomislil. »plačati mi hoče na račun moje dediščine, ta človek prihaja z otokov... Toda zakaj ni potem zamorec? In dal je možu znamenje, pokazal na vrečo in rekel:

»Že vem, kaj je. Položite to tla! Hvala.«

Mož je bil uslužbenec Francoske banke. Na Rudolfovo povabilo je odgovoril s tem, da mu je pomnil pod nos papirček, popisani z večbarvnimi znamenji in številkami.

»Želite potrdilo?« je vprašal Rudolf. »Prav je. Dajte mi pero in črnilo. Tam na mizi je oboje.«

»Ne, pridem,« je dejal ta, »po sto petdeset frankov. Danes je 15. april.«

»Oh!« je povzel Rudolf in pregledoval list... »Ordre Birmau. To je moj krojač... O je!« je melanholično pristavil in pogledal enkrat na svojo shodno suknjo, ki je ležala na postelji, enkrat na list, »vzroki izginjajo, učinki pa ostanejo. Kaj, danes je 15. april? To je nenavadno zgodaj. Nisem še jedel jagod.«

Nejevoljen radi njegove počasnosti, je sel odšel in rekel Rudolfu:

»Do štirih morate plačati.«

»Za poštene ljudi ni ure,« je odgovoril Rudolf.

»Intrigant!« je žalostno pristavil in sledil z očmi finančnika s trirogelnikom, »zopet je odnesel svojo srečo.«

Rudolf je zaprl zagrinjalo pri svoji postelji in je poskušal priti zopet do svoje dediščine; a zgrešil je pot in se ves ponosen zazibal v sanje, v katerih je prišel k njemu ravnatelj Francoske banke s klobukom v roki in ga prosil za dramo za svoje gledališče, in Rudolf, ki je poznal običaje, ga je prosil za predjem. Toda v istem trenutku, ko je bilo videti, da je ravnatelj pripravljen, izpolniti prošnjo, se je Rudolf z nova zbudil, ker je vstopila nova oseba, druga kreitura 15. aprila.

Bil je to gospod Benoít, zloglasni posestnik meblovanega hotela, v katerem je stanoval Rudolf. Gospod Benoít je bil obenem gospodar, čevliar in oderuh svojih najemnikov: tega jutra je dišal gospod Benoít po slabem žganju in zapali pobotnici. V roki je imel prazno možnjo.

»Hudiča!« je pomislil Rudolf... »To ni več ravnatelj Francoske... imel bi belo ovratnico... in možnja bi bila polna!«

»Dobro jutro, gospod Rudolf!« je dejal gospod Benoít in stopil k postelji.

»Gospod Benoít... dobro jutro! Kaj mi je naklonilo čast, da ste me obiskali?«

»Prišel sem, da vam povem, da je danes 15. april.«

»Že! Kako beži čas! nenavadno; moral si bom kupiti hlače iz nankina. 15. april! Oh! moj Bog! Brez vas bi ne bil nikdar na to mislil, gospod Benoít. Koliko hvaležnosti sem vam dolžan!«

»Dolžni ste mi tudi sto dva in šestdeset frankov,« je povzel gospod Benoít, »čas je, da poravnate ta mali račun.«

»Ne mudi se mi prav nič... to vam ne sme biti stitno, gospod Benoít. Pustil vam bom časa... Majhen račun bo postal velik...«

»Toda,« je dejal gospodar, »že večkrat ste odložili.«

»V tem slučaju le poravnajva, poravnajva, gospod Benoít, mi je čisto vseeno, danes ali jutri... In potem, vsi smo smrtniki... Poravnajva!«

Ljubeznjiv nasmeh je razjasnil gospodarjeve gube. In vse, tudi njegova prazna možnja, vse se je napihnilo v ujanju.

»Kaj sem vam dolžan?« je vprašal Rudolf.

»Najpreje imava tri mesece najemnine po pet in dvajset frankov, to je pet in sedemdeset frankov.«

»Če se niste zmotili,« je dejal Rudolf. »Potem?«

»Dalje tri pare čevljev po dvajset frankov.«

»Samo trenutek, samo trenutek, gospod Benoít, ne zmešajva; nimam več opraviti s hišnim gospodarjem, temveč s čevliarjem... hočem poseben račun. Številke so resna stvar. Človek ne sme postati zmeden.«

(Dalje prihodnjč.)

POZOR! LOVCI! POZOR!

Lisice, dihurje, kune in dr. se kupi vseh množino. Plača višje kot po dnevnih cenah samo pri Dr. HAYMANNU, v hotelu „Slon“, soba št. 40 za inozemstvo.

Zastopnika za Jugoslavijo: **FRANJO GAJŠEK, FERDO MRACNIKAR.**

Pozor! ZIMSKI VOZNI RED Pozor!

vseh železniških, poštinih in avtomobilnih prog v Sloveniji s prikličljivo na inozemske proge, z kurzno karto Slovenije v merilu 1:475.000.

Je ravnokar izšel!

Vsebina:

- I. Splošni del: Cene za poštne vožnje. Železniška tarifa za prevoz potnikov in prtljage. Maksimalna tarifa za izvoške. Kolkovine Konzulat. Poštne pristojbine. Pristojbine za železniške nosače. Wažne teletonske številke.
- II. Železniški vozni redi: Direktni, spalni in jedilni vozovi. Odhod in prihod vseh potniških vlakov. Pregled vseh železniških prog.
- III. Povezani vozni redi: Poštni, avtomobilni.
- IV. Seznam postaj.
- V. Priloga: Kurzna karta Slovenije v merilu 1:475.000 z vsemi železniškimi programi in postajami, vse poštne in avtomobilne proge, vse poštne urade z označbo, če ima pošta brzojav oziroma telefon.

Dobi se v vseh knjigarnah in trafikah za ceno 8— Din.

Direktna naročila sprejema **Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.**

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, prijateljem in znancem si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem s **1. svečanost t. l.** prevzela zopet popolno vodstvo občne znane

restavracije „Lloyd“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 7

katero hočem skrbno in vestno le v prid cenjenim gostom izvrševati.

Točila bodem le prvovrstna pristna dolensjska, bizeljska in ljutomerska vina.

Kuhinjo bodem izrecno pod mojim nadzorstvom in zmernimi cenami vodila.

Za obilen obisk se priporoča

Marija Tausen
lastnica hotela „Lloyd“.

IV. JAX in sin
Ljubljana
Gospodstva c. št. 2

priporoča svojo bogato zalogo pisalnih strojev „ADLER“ in „URANIA“, šivalnih strojev za rodbine in obrt ter vozniš koles

Styria — Dürkoop — Orožno kolo (Waffenrad).

: Ceniki zastojni in franko. :

MALI OGLASI

Cena oglasov do 20 besed Din 5—; vsaka nadaljnja beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

RAZPRODAJA

ves teden vso zalogo travkov po tovarniških cenah.

M. Horvat, Stari trg 21

Kože divjačine

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce i. t. d. kupujem neposredno z Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja dalje zbirališča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske i. s.

Zagreb: Lavosl. Wohlmüt, Ilica 82. Skoplje: Jeruham Karlo sinovi.
Križevci: Marko Deutsch. Lovinac: Mate Kovačević.
Bos. Novi: Ibrahim Memić. Banjaluka: Mile Janković.
Beograd: J. Fischer (Hotel Petrograd). Osijek: Hermann Lederer.
Tuzla: Braća Antić. Sušak: Mato Stipčić.

nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiču, Sofiji in Trstu.

MAVRO FISCHER, Sisak, telefon broj 86, 30 in 61.

Bivši drž. nameščenec

z večletno prakso pisarniškega rudarskega obrata, star 38 let išče primerne službe pri kakem premožavniku ali tovarni, eventualno službo občinskega tajnika.

Harmoniko

ščitiravno trdke Lubas prodaja Stefan, Pot v Rožno dolino 34

Važno

za žene in neveste! Izdeluje se vsakovrstna salonska garderoba za dame in gospode najmodernejše vsakovrstne tozete po meri. Cene znatno znižane. — Strankam, ki preneso blago same, ista potreba. — Brata Brunske, Ljubljana, Zidovska ul. 5.

Kožuh,

dobro ohranjen, se prodaja po jako ugodni ceni. Naslov v upr. lista.

Krompirja

več vagonov kupimo takoj, ter prosimo ponudbe z navedbo vrste in zadnje cene na „Staniava“, Celje.

Vdovec

star 48 let se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo od 30 let dalje. Ponudbe pod »Vdovec« na upravo lista

Prodajalec

objednem aranžor ali aranžerka se z dobrimi pogoji takoj sprejme. Ponudbe z natančnim popisom dosedanjega službovanja, višino zahtevane plače kakor tudi kdaj nastop službe na poštini predal 44 Celje.

Brivskega pomočnika

boljšo stalno moč išče Koštomaj, Celje.

Ženitev!

Vdovec, star 40 let, trgovsko naobrazen 200.000 K. premoženja se želi poročiti z gospodično ali vdovo v starosti od 30 do 40 let, ki bi imela hišo malo trgovino ali gostilno, ali hišo v najem. Ponudbe pod »Ženitev«, na upravo lista.

Potnike

in lokalne korespondente v vseh krajih išče za posebno časopisno novost pod »Samo provizija št. 31«. Oglasni zavod Voršič, Maribor.

Raznovrstni sir

na drobno in debelo kupite vedno najceneje v mlekarni IVAN KOS, Bohoričeva ul. 28.

Zakonski par

brez otrok išče stanovalje ali 2 mobilirani sobi za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe pod »Nagrada« na upravo lista.

Državni uradnik

star 29 let, čedne zunanosti in trdnega značaja, ki izstopi v kratkem iz drž. službe, se želi priženiti najraje na deželo h kakšni trgovini ali večjemu poselstvu. Vdovec z enim ali dvema otrokoma niso izključene. La resne ponudbe do 10. januarja pod »Blago srce« na upr. lista.

Letno stanovanje

na samotnem griču blizu Dobrnskega kopališča se odda gospodu (pensionistu) v najem. Naslov v upr. lista.

Veletvrdka

v Ljubljani išče upokojenega železniškega uradnika za reklamistijski in tarifni oddelk. Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiv«.

Kupim

za večjo trdiko bukovega, smrekovega in borovega lesa, lupljenega 0-10 do 0-25 srednjega premera, ali odrezane dolžine 1-20 do 3 m za rudnik. Ponudbe na poštali predal 65, glavna pošta, Maribor.

Proda se

po zelo nizki ceni 1 vrtni stroj na pogon, vrta velikost luknji do 50 mm, še malo rabljen, sposoben za vsako večjo ključavničarsko delavnico, 1 stružnica za železo, dolžina 2 m, uporabljiva za vsakega mehanika ali ključavničarsko delavnico. Ogled in cena pri g. Franc Smajdaku, ključavničarstvo, Jesenice.

Kdor hoče

biti preskrbljen s prvovrstnim dalmatinskim vinom na malo in veliko, naj se obrne na Gradin Marin, Loke 64, Trbovlje 1. Istotako nudim 200 hl dalmatinskega »Opola«.

Mleko

vsak dan sveže po Din 3-85 l in polnomastni Trapiet sir, Groyer in delayski se dobi po najnižji ceni v mlekarni Ivan Kos, Bohoričeva ul. 28.

Hišne potrebščine

emajlirano težkoposodo znamke „Goliath“ in lažje vrste, češkoslov. proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo se kupi najceneje in najbolje pri trdki

A. Vicel,
Maribor, Glavni trg št. 5.

Ne čakaj spomlad!

Naroči takoj: seme, sadno drevje, dalije, vrtnice, gladiole i. t. d.

Velevrtnarsko podjetje „VRT“ DŽAMONJA
in DRUGOVI, Maribor.

Zahtevaj cenike!

SPLOŠNA KNJIŽNICA

Št. 1. I. Albreht: Ranjena gruda, povest, broš. Din 12 vez. Din 17

2. R. Murnik: Na Bledu, povest	16	22
3. I. Rozman: Testament, ljudska drama	12	17
4. C. Golar: Poletno klasje, izbr. pesmi	20	26
5. F. Milčinski: Fridolin Žolna, humor.	8	13
6. L. Novák: Ljubosumnost, veseloligra	8	11
7. Utva: Andersenove pripovedke,	12	17
8. Gaboriau: Akt št. 113, roman	22	28
9. Fr. Veber: Problemi sodobne filozofije	24	30
10. I. Albreht: Andrej Ternouc, povest	6	11
11. P. Golla: Peterčkove poslednje sanje	12	17
12. Fr. Milčinski: Mogočni prstan, nar. prav.	12	17
13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, pov.	10	15
14. Dr. K. Engliš: Denar, nar-gosp. spis	26	32
15. E. in I. Goncourt: Renée Maupierin, rom.	15	21
17. P. Mérimée: Verne duše v vicah	9	14
18. J. Vrhilický: Oporoka Lukovskega grajščaka	6	11

Znanstvena zbirka:

Št. 1. Dr. L. Čermelj: Boškovičev nauk o materiji — prostoru — času . . broš. Din 16 vez. Din 23

Cene se razumejo brez poštne.

ZVEZNA KNJIGARNA — Ljubljana, Marjina trg 8 in po vseh knjigarnah.